

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk (sprawozdawca)

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie z protestu wyborczego P.S.
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej, Przewodniczącego
Okręgowej Komisji Wyborcza nr [...] w K. i Prokuratora Generalnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 28 lipca 2020 r.,

postanawia:

pozostawić protest wyborczy bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W dniu 16 lipca 2020 r. P.S. wystąpił z protestem wyborczym przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarzucając nieprawidłowości polegające na braku możliwości głosowania przez tysiące Polaków zagranicą, nieotrzymaniu kompletu dokumentów, kłamliwych informacjach w „T.” (1 i 2) oraz „T.” I[...] „z list A.D.”, brak informacji w mediach publicznych na temat p. T. co miało wpływ na przebieg głosowania, bo tysiące Polaków nie dostało kompletu dokumentów, a w „T.” prowadzona była propaganda na rzecz jednego z kandydatów i był „brak jakichkolwiek informacji o kandydacie p. T.”. Wniósł o analizę programów telewizyjnych z czasów kampanii oraz o „analizę obywateli za granicą”. W konkluzji wniósł o stwierdzenie nieważności wyborów.

Odpis pisma został doręczony Państwowej Komisji Wyborczej, Prokuratorowi Generalnemu oraz Przewodniczącemu Okręgowej Komisji Wyborczej w K.

Prokurator Generalny, Państwowa Komisja Wyborcza oraz Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej w K., przedstawiając swoje stanowisko w przedmiocie protestu, wniesli o pozostawienie go bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest wyborczy P.S. należało pozostawić bez dalszego biegu.

Protest przeciwko ważności wyborów prezydenckich ma podstawy konstytucyjne. Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie. Zasady te określono w art. 82 i art. 83 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz.U. z 2019 r., poz. 684, dalej: k.wyb.) oraz – w odniesieniu do wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – w przepisach szczególnych art. 321-323 k.wyb.

Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb., przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Wymagania formalne protestu przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej określono w art. 321 k.wyb. Zgodnie z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Mogą to być jednak wyłącznie zarzuty nawiązujące do podstaw protestu wyborczego określonych w sposób taksatywny w przepisie art. 82 § 1 § 1-2 k. wyb.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do kwestii dowodowej. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie już wskazywano, że dowodami w sprawie z protestu wyborczego są takie środki, które świadczą o istnieniu lub

nieistnieniu pewnych faktów i które zarazem umożliwiają przekonanie, że zarzucane w proteście działanie lub zaniechanie jest przestępstwem przeciwko wyborom określonym w Kodeksie karnym albo postępowaniem sprzecznym z przepisami k.wyb. dotyczącymi głosowania, ustalania wyników głosowania i wyników wyborów (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z: 25 października 2011 r., III SW 22/11; 10 lipca 2019 r., I NSW 34/19; 6 listopada 2019 r., I NSW 98/19).

Ciężar wykazania określonych okoliczności spoczywa na osobie wnoszącej protest. Wnoszący protest na poparcie swoich twierdzeń nie przedstawia i nie wskazuje dowodów. Nie wskazał żadnego dowodu na poparcie swojego twierdzenia o braku możliwości głosowania przez tysiąca Polaków za granicą. Co do zarzutu dotyczącego działalności telewizji publicznej autor protestu wyborczego wystąpił z wnioskami do Sądu Najwyższego o przeprowadzenie dowodów, jednak występując z wnioskami dowodowymi wnoszący protest, na którym ciąży ciężar dowodu, stara się przenieść na Sąd Najwyższy przedstawienie dowodów. Wnoszący protest swoje zarzuty oparł zatem na niepotwierdzonych dowodami twierdzeniach, ocenach i opiniach do których jest oczywiście uprawniony, ale które nie spełniają wymogu formalnego wynikającego z art. 321 § 3 k.wyb.

Ponadto, w sposób oczywisty zarzucone przez Autora protestu naruszenie polegające na przedstawianiu „kłamliwych informacji w „T.” (1 i 2) i „T.” I.” o kandydacie A.D. nie mieści się w granicach przedmiotowych podstawy normatywnej protestu wyborczego określonych w przepisie art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb. Zgodnie z treścią tego przepisu podstawą protestu może być jedynie naruszenie przepisów dotyczących Kodeksu wyborczego lub popełnienie jednego z przestępstw stypizowanych w Rozdziale XXXI Kodeksu karnego.

Sygnalizowane w proteście działania telewizji publicznej – niezależnie od ich oceny ze strony protestujących – nie mogą stanowić naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów (art. 82 § 1 pkt 2 k.wyb.). Jak już wskazywano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, audycje telewizyjne emitowane w okresie

kampanii wyborczej nie mogą zakłócać, utrudniać bądź uniemożliwiać udziału w głosowaniu lub oddania głosu w dniu wyborów, czyli po zakończeniu kampanii wyborczej (postanowienia SN z dnia: 12 listopada 2019 r., I NSW 146/19; 16 listopada 2019 r., I NSW 161/19; 28 listopada 2019 r., I NSW 180/19). W tym zakresie protest można uznać jedynie za wyrażający krytykę dotyczącą sposobu prezentowania w mediach publicznych informacji na temat tego lub innego spośród kandydatów. Wypowiedziane w ten sposób stanowisko protestujących nie może być jednak traktowane jako zarzut, mogący stanowić podstawę protestu wyborczego.

Protest jako nie spełniający więc wymogów formalnych wynikających z art. 321 § 3 w zw. z art. 82 § 1 pkt 2 k.wyb. należało zatem pozostawić bez dalszego biegu (art. 322 § 1 zd. pierwsze k.wyb.).